

در سکوت مردن یا پاداش سکوت؟

همین اخیراً در ۱۵ مهر ۹۷ سهراب سپهری، شاعر و نقاش معاصر نود ساله شد و یادبودی به پاسداشت او برگزار شد و دقیقاً چهل سال قبل در چنین روزی در اردیبهشت ۵۹ در سن ۵۲ سالگی به‌خاطر ابتلا به سرطان خون برای همیشه سکوت کرد و چشم از جهان فروبست. خبر در روزنامه اطلاعات آن زمان این بود: سهراب سپهری درگذشت. در ستونی باریک و لابه‌لای خبرهای آن زمان. چند روز بعد هم تیترو در صفحات داخلی همین روزنامه زده شد: در سکوت مردن.

دنیای عجیبی است. تاریخ بعد از چهل سال دوباره تکرار می‌شود. سهراب در سکوت و بدون حضور خانواده دفن شد و هم‌اکنون نیز به‌دلیل بحران جهانی ویروس کرونا بازهم چهلمین سال درگذشت‌اش بدون حضور کسی و در سکوت است! سهراب‌خان همانطور که می‌خواست در سکوت شعر گفت، نقاشی کرد و در سکوت رفت. به‌نظر می‌رسد در چنین روزی، طبیعت و دنیا به احترام او سکوت کرده و خواسته‌اش را اجابت کرده! چه فلسفه و حکمتی در این اتفاق وجود دارد؟

برمی‌گردم به گذشته و به زمانی که سهراب‌خان در ۱۵ مهر ۱۳۰۷ چشم به جهان گشود. کمتر از یک دهه قبل از تولد سهراب‌خان یعنی در یک قرن قبل، در سال ۱۲۹۸ سراسر ایران را بیماری و قحطی فرا گرفته بود و بیش از نیمی از جمعیت ایران را به کلام مرگ برد! سهراب‌خان مقارن با چنین واقعه‌ای پا به جهان هستی گذاشت و متوجه آسیب‌پذیر بودن انسان شد و سرعت به این درک و شناخت رسید که امنیتِ در این دنیا وجود ندارد و هر چیزی مثل بیماری، گرسنگی، قحطی و جنگ می‌تواند انسان را در معرض مخاطره قرار دهد. آلبِر کامو نویسنده معروف کتاب جنگ‌جایی «طاعون» که شاید در چنین شرایطی که دنیا قرار گرفته، کتابش توصیف شرایط کنونی انسان‌ها باشد، معتقد است که به همون‌عان‌مان و به طبیعت و موجودات دنیا عشق بورزیم و وقتی به زندگی و سلوک سهراب و حتی اشعار و آثارش نگاه کنیم متوجه می‌شویم که سهراب‌خان هم دقیقاً به این درک و شناخت رسیده بود. کما اینکه در شعرش به این قضیه اشاره کرده و می‌گوید: «آدمیم که عاشق شویم و درگذریم که راز آمدن و مرگ آدمی، این بود.» شاید با عشق ورزیدن به موجودات و طبیعت، او رنج بودن را هموار می‌کرده و به‌نظم داستان سهراب‌خان، داستان یک قهرمان و یک قدیس نیست، ماجرای شرف و معرفت و عشق است و اینکه انسان فرصت زیادی برای بودن در این جهان هستی ندارد و به قول خودش در نامه‌ای که از نیویورک به احمدرضا احمدی شاعر و دوستش نوشته بود: «من چه دیر فهمیدم که انسان یعنی عجلانه» و به‌نظر می‌رسد تنها راه مبارزه با شرایط سهراب‌خان به آن رسیده و می‌گوید: «ما هیچ، ما نگاه».

سهراب، تماشاچی این جهان هستی است و از زوایه عشق به هستی و طبیعت می‌نگرد که در آثار شعرو نقاشی‌هایش کاملاً مشهود است. چه عاملی باعث می‌شد که سهراب‌خان همانگونه که در شعرش می‌گوید «چشم‌ها را باید شست، جور دیگر باید دید/ بهترین چیز، رسیدن به نگاهی است که از حادثه عشق تراست» و این تفاوت نگاه، در چیست؟ به‌نظم در همین سکوت سهراب است. سکوتی که با آن زندگی کرد، آثارش را خلق کرد، شعرهایش را گفت و نقاشی‌هایش را کشید و در سکوت مرد! او هیچ‌وقت جواب منتقدین‌اش را نداد، هیچ‌گاه مصاحبه نکرد، هیچ صدایی از او نیست! انگار با خودش گفت‌وگو می‌کرد، گفت‌وگوی درونی مثل شعرهایش: «چه کسی بود صدا؟ سهراب؟...» او می‌گوید: «صدای: مرا، صدای تو خوب است». سهراب با چه کسی گفت‌وگو می‌کند؟ در زمانی که او گفت: «آب را گل کنیم» بسیاری از روشنفکران و اندیشمندان زمانه‌اش به او تاخند و حمله او را درک نکردند! او گفت: «مرگ در سایه لذت، است و به ما می‌نگرد و همه می‌دانیم که ریه‌ها لایذ است، پراکسین مرگ است» شاید به این درک و شناخت رسیده بود که گوئی امروز دنیا را پیش‌بینی می‌کرد! و «پیشی در راه» داشت که به گوش ما برساند. چرا سهراب می‌گفت «جای مردان سیاست بنشیناید درخت، تا هوا تازه شود»؟ چرا سهراب می‌گفت: «به تماشا سوگند و به آغاز کلام و به پرواز کبوتر از ذهن، واژهای در قفس است» و «چرا در قفس هیچ‌کسی گرس نیست؟» آیا در شرایط کنونی، طبیعت و موجودات ما انسان‌ها را در این قفس محصور نکرده‌اند؟ چه بلایی ما بر انسان‌ها بر سر طبیعت، جنگل‌ها و موجودات و محیط زیست آورده‌ایم؟ آیا در این سکوت جهانی زمان آن نرسیده که از خدومان این سؤال‌ها را بکنیم؟ آیا زمان آن نرسیده که به این باور برسیم که ویروس خطرناک‌تری از کرونا درون همه ما وجود دارد که آن جهل است نسبت به درون خود و دنیای اطرافمان و تنها راه آن مبارزه با این جهل است و اینکه به‌دنبال حقیقت درونی خدومان باشیم. مگر نه اینکه هر کس خودش را شناخت، خدای خودش را می‌شناسد و به‌قول سهراب «و خدایی که در این نزدیکی است».

سهراب، یاداش سکوت‌اش را در چهلمین سالگرد سکوتش گرفته و به همه پیامش را داده و گفته: «نه تو می‌پایی و نه من. دیده‌تر بگشا. مرگ آمد. در بگشا.» سهراب کویدی از صبح و روشنی برای همه دارد. او هشت کتاب را اینگونه به پایان می‌برد: «امشب/ ساقه معنی را/ وزنش دوست تکان خواهد داد،/ بهت پرپر خواهد شد/ نه شب، یک حشره/ قسمت خرم تنهایی را/ تجربه خواهد کرد./ داخل واژه صبح/ صبح خواهد شد؟» امروز چهلمین روزی است که خیلی دورتر از خانه در قرنطینه نیویورک هستم و این چهلمین روز مصادف شده با چهلمین سال سکوت سهراب! سهراب در من تمام نمی‌شود و من همچنان در جست‌وجوی او هستم. «اوپشت حوصله نورا دراز کشیده».

www.iran-newspaper.com

editorial@iran-newspaper.com

ملودی‌هایی برای کودکان

ندا سپجانی/ دومین آلبوم از مجموعه آلبوم‌های شنیداری «کُجا» با عنوان «در جنگل» در گونه موسیقی کودکان منتشر شد. خالق این مجموعه سعی کرده با به تصویر کشیدن تصاویرمحیطی چون مزرعه، جنگل، دریا و ... درکنار ترانه هایی با همین مضمون کودکان را با عناصرمحیطی آشنا کند. «درجنگل» شامل ۱۳ ترانه است با صدای «مونا منوچهری و داریوش آذر» و یک قطعه بدون کلام دارد با نوازندگی «ریکوردِر فرهود بیگلربیگی.» این آلبوم برای گروه سنی پیش‌دستان و دبستان تهیه شده است. توجه به متن ترانه‌ها از نکات مهم این آلبوم است که براساس لحن و ادبیات کودکانه و با

بزرگداشت چهلمین سال درگذشت سهراب سپهری به‌دلیل شیوع کرونا به تعویق افتاد

چهل سال بعد، باز هم در سکوت

رونمایی از جزئیات پروژه «من سهراب سپهری» با حضور

صداهفر از اهالی سینما، تئاتر، موسیقی، ادبیات و هنرهای تجسمی

برای نخستین بار در «ایران» امروز

کیان محمدی

خبرنگار

یکم اردیبهشت ۱۳۵۹ سهراب سپهری در سکوت و زیر سایه اخبار پرشتاب انقلاب و جنگ از دنیا رفت و ۴۰ سال بعد در نخستین روز اردیبهشت ۱۳۹۹ بازمراسم چهلمین سال درگذشتش در سکوت ناشی از شیوع کرونا در سراسر جهان سیری خواهد شد. ستاد بزرگداشت چهلمین سال درگذشت سهراب سپهری با اعلام لغو برنامه‌های گسترده‌ای که برای این روز تدارک دیده بود، تنها به رونمایی از پوستر این رویداد اثر محمد روح‌الامین اکتفا کرده و با گزارشی از آنچه قرار بود در این روز و در مراسمی بزرگ به دوستداران سهراب سپهری هدیه دهد، این رونمایی را موعول به زمانی مناسب پس از ریشه‌کن شدن کرونا و شرایط عادی کشور می‌کند. پروژه بزرگ «من سهراب سپهری» که بدون مشارکت نهادهای دولتی و به شکل کاملاً خصوصی توسط هنرمندان عرصه‌های مختلف فرهنگ کشور و با همراهی خانواده سپهری شکل گرفته، سال گذشته طی مراسمی از تلاش‌هایی چندین‌ساله در حوزه‌های سینما، موسیقی، ادبیات و تجسمی در مستندسازی و ثبت زندگی و آثار سهراب سپهری پرده برداشت و حالا در چهلمین سال درگذشت او به مراحل پایانی عرضه عمومی این آثار و قراردادن آنها در اختیار مخاطبان نزدیک شده است. نکته مهم درباره این پروژه این است که در تمام بخش‌های تصویری، موسیقایی و ادبی اهالی فرهنگ و هنر ایران بی‌چشم‌داشت مالی کار را به سرانجام رسانده‌اند؛ شاید بزرگ‌ترین حرکت جمعی فرهنگی این سال‌ها برای یک چهره ملی، در نخستین روز اردیبهشت قرار بود این عناوین رونمایی شود: ۹۹ اثر تجسمی جدید با موضوع سهراب، رونمایی از تندیس، مدال بزرگداشت و یادبود، یک اثر ویژه نقاشی برای چهلمین سال درگذشت، پوستر و نامواره‌های چهلمین سال درگذشت، انتشار بخش‌هایی از آلبوم دکلمه و موسیقی و خواننده‌های مجموعه و اجرای زنده برخی از قطعات در مراسم بزرگداشت، ۹ عنوان کتاب تک نسخه مجموعه، انتشار بخش‌هایی از منظومه وسفونی سهراب و سرانجام انتشار آتونس فیلمی مستند با حدود ۱۰هزار دقیقه گفت‌وگو با ۴۰۰ نفر از مشاهیر، دوستان، هنرمندان فرهیختگان، منسوبین و خانواده و دوستان سهراب، در اقصی نقاط جهان درباره زندگی و آثارش. از این بین برگزآرنگذندان تصمیم گرفته‌اند با انتشار پوستر این بزرگداشت، طول سال جاری را محل عرضه این محصولات قرار دهند و به محض برطرف‌شدن مشکلات ناشی از شیوع کرونا، تمام این عناوین در مراسمی شایسته یاد سهراب به علاقه‌مندان او عرضه خواهد شد.

آثار تجسمی

تاکنون ۲۰۰ اثر با موضوع و درباره سهراب سپهری از ۹۹ نقاش، عکاس و هنرمند عرصه تجسمی برای مجموعه «من سهراب سپهری» گردآوری شده است. اسامی هنرمندانی چون علی اکبر صادقی، منوچهر معتبر، محمد احصایی، غلامحسین نامی، حسین محجوبی، منوچهر نیازی، عین‌الدین صادق زاده، یعقوب امامه‌پیچ،

پیشنهاد داستانی «کمیتۀ ناظر سازمان ملل» برای والدین

«قهرمان من تویی» کتابی برای این روزهای بچه‌ها

مریم شهبازی/ برخلاف ما آدم بزرگ‌ها، کودکان، نگاه و درک متفاوتی نسبت

به جهان و حتی اتفاقات اطراف خود دارند؛ بنابراین شاید درک چندانی از باید و نبایدهای این روزها نداشته باشند. حالا باید چکار کرد؟ این سؤال بسیاری از والدین جوان است؛ آن هم در شرایط امروز که بحث قرنطینه و ضرورت رعایت برخی ملزومات مطرح شده که حیاتی هستند. «قهرمان من تویی» کتابی است که برای همین حال و احوال‌مان نوشته شده و شاید برای تان عجیب باشد که بدانید چه تعدادی از افراد و سازمان‌های مختلف جهانی در تألیف آن همراهی کرده‌اند. این کتاب داستانی کوتاه، شاید به ظاهر برای گروه سنی کودکان منتشر شده باشد اما مخاطب هدف آن نه فقط کودکان و نوجوانان، که همه خانواده‌ها است. بنابراین ضرورت دارد که همان ابتدا تأکید کنیم که این کتاب باید حتماً با همراهی پدر و مادرها برای بچه‌ها خوانده شود. از آنجایی که اینجا بحث لو رفتن داستان درمیان نیست و ما با کتابی کاملاً آموزشی اما داستانی طرف هستیم اشاره مختصری به مجاری آن بد نیست. «قهرمان من تویی» درباره دختری به‌نام سارا است؛ کتاب با مکالمه ذهنی این دخترکوچک با خودش آغاز می‌شود؛ سارا که نگران سلامتی خودش و دیگر بچه‌هاست به خودش می‌گوید: حتی مامان که قهرمان من و بهترین دانشمند دنیاست هم نتوانسته درمان ویروس کرونا را پیدا

■ **دوشنبه ۱ اردیبهشت ۱۳۹۹**

■ **سال بیست و ششم**

■ **شماره ۷۳۲۶**

هدف گسترش دایره واژگان کودک نوشته شده است. در بخش آهنگ‌سازی نیز تلاش شده تا با وجود سادگی، ملودی‌ها کسالت‌بار نباشد و بر تجربه شنیداری کودک بیفزاید. درواقع ساخت موسیقی برای این ژانردارای آلمان های متفاوت ویا سازبندی خاص و ملودی‌های ساده و شیرین است تا کودکان بتوانند ارتباط بهتری با اثرداشته باشند. در مجموعه شنیداری «کُجا» هم به این نکته توجه شده و نسخه بدون کلام هر ترانه به منظور استفاده برای همخوانی با ساخت حرکت– بازی به صورت فردی یا گروهی تهیه شده است.

■ **در جنگل**

■ **خوانندگان:**

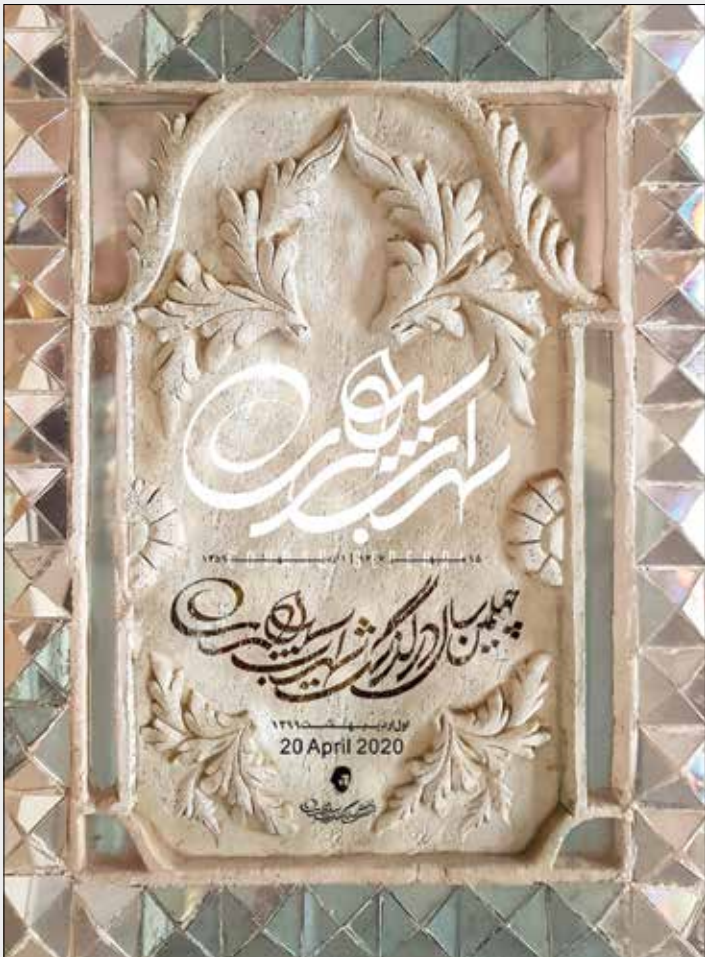
■ **مونا منوچهری و**

■ **داریوش آذر**

■ **ناشر: مؤسسه**

■ **پندارپویای آدمک**

■ **سال انتشار: ۹۸**

پوستر چهلمین سال درگذشت سهراب سپهری اثر محمد روح‌الامین - نخستین انتشار در «ایران»

شوریده چون سپهری

به من گفته شد قرار است در رویدادی همه حوزه‌های هنری و تجسمی در رابطه با شخصیت سهراب سپهری در ذیل یک نشان در سال جدید شروع به فعالیت کنند و درخواست کردند این نشان را طراحی کنم. من فکر می‌کنم سهراب سپهری بواسطه اشعارش و بواسطه حال زلالش در هم نسلان خودش و شعرای معاصر کم‌شایسته و مردمی‌تر است. از طرفی چون نقاش بوده و نقاشی می‌کرده از هنرمندان حوزه تجسمی هم محسوب می‌شود.

به همین دلیل تصمیم گرفتم بیش از اینکه سهراب سپهری را در یک نامواره نشان بدهم تصور خودم را نسبت به سهراب سپهری طراحی کنم. سعی کردم فرم این نامواره به شکلی باشد که کلیشه سهراب سپهری را همراۀ نداشته باشد. برای طراحی این نامواره از شوریدگی و حسی که خودم نسبت به سهراب سپهری دارم استفاده کردم. جغرافیایی در اشعار او وجود دارد که جغرافیای زندگی یا پیرامونش است. جغرافیایی که برای مردم فلات مرکزی ایران مانند کاشان و اطرافش آشناست و همه کسانی که در این جغرافیا زندگی می‌کنند این ادبیات را می‌فهمند و روش را درک می‌کنند. با تمام این ویژگی‌ها بر وجه شوریدگی سهراب سپهری در مرکزیت نوشته با فرم «ه دو چشم» نام سهراب تأکید کردم. در پوستر یک طراحی شد هم از خانه عباسیان کاشان استفاده کردم و نقشی که در پوستر می‌بینید یکی از دیوارهای این خانه است. بواسطه ارتباط جغرافیایی محل زندگی سهراب سپهری از اقلیمی که برای همه آشناست وام گرفتم و نام سهراب و محتوا را در یک قاب آینه کاری مربوط به همان معماری با دخل و تصرف در نقوش برجسته گچ کاری طراحی کردم. می‌خواستم بواسطه اقلیم آشنای زندگی سهراب که کاشان است این ارتباط دگوراتیو را ایجاد کنم و نام او را در قابی که مربوط به محل زندگی‌اش است قرار دهم. وقتی درباره سهراب حرف می‌زنیم در نگاه اول اشعار و کلماتی که او دارد به ذهن‌مان می‌رسد اما من سعی کردم تفکر خودم را درباره شخصیت سهراب و دریافت شخصی‌ام را نسبت به شخصیت او به تصویر بکشم تا اینکه به داده‌ها و اطلاعاتی مانند آب و درخت که در اشعارش وجود دارد تأکید کنم. چه قبل و چه بعد از من، بارها و بارها درباره این ارجاعات کار شده و بر آنها تأکید خواهد شد اما می‌خواستم حالا که قرار است من این پوستر و نامواره را طراحی می‌کنم، فرانت خودم را مصور کنم. بیش از این دیده بودم که پوسترهای مربوط به سهراب سپهری معمولاً یا بخشی از تابلوهای او طراحی می‌شود یا ارجاعاتی به اشعارش دارد اما پوستر و نامواره‌ای که من طراحی کردم یک قرانت شخصی است. نه برای اینکه درباره خودم حرف بزنم؛ برای اینکه سهراب سپهری را از منظری ببینیم که با نگاه‌هایی که تا امروز وجود داشته، متفاوت است.

بهروز رضوی و خوانندگی و ساخته‌ای از آیدین جودی و دکلمه محمد پیام جودی، «تنها تنهاست» با صدای امین تارخ و خوانندگی و ساخته‌ای از حامد نیک‌پسی و در نهایت «مسافر تنهایی و دیگر هیچ» با مقدمه و بخش کوچکی از تنها صدای و نسخه فرهاد فارسیان، «مرغ افسانه» با صدای ژرژ پطروسی و آهنگسازی رضا تافّز، «دالی جون خواهد شد و هم چنین مقدمه‌هایی از عباس

■ **«قهرمان من تویی»**

■ **مترجم: سبا میرحسینی**

■ **ویراستار: مسیح ذکاوت**

■ **به پیشنهاد کمیتۀ ناظر سازمان ملل**

■ **انتشار رایگان از سوی نشر میچکا**

سیدسعید سربای مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان اصفهان شد

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در حکمی سید سعید سربای را به‌عنوان مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان اصفهان منصوب کرد. در بخشی از متن حکم سید عباس صالحی خطاب به سیدسعید سربای آمده: «امید است با استعانت از خداوند متعال و بهره‌گیری از ظرفیت‌های موجود و نیروهای کارآمد و فرهیخته و تعامل سازنده با مسئولان و مدیران استان و ارتباط نزدیک با اصحاب فرهنگ و هنر و مردم فرهنگ‌دوست و هنر پرور استان اصفهان در مسیر رشد فضایل اخلاقی، شکوفایی و اعتلای فرهنگ و هنر اسلامی و ایرانی موفق و مؤید باشید.» سید سعید سربای در کارنامه کاری خود مسئولیت‌هایی از جمله مدیرکل دفتر نوسازی و تحول اداری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان خراسان رضوی و مدیرکل دفتر تبلیغ و ترویج فعالیت‌های قرآن و عترت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را دارد. پیش از این حجت‌الاسلام والمسلمین محمد علی انصاری، مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی این استان را برعهده داشت.

■ **سنگدخی شورای صنفی نمایش درباره**

زمان بازگشایی سینماها گفت: «اخبار منتشر شده درباره بازگشایی سینماها در حد فطر در رسانه‌ها و فضای مجازی در حد پیش‌بینی است و تا امروز چیزی درباره بازگشایی سینماها و زمان آن اعلام نشده است. تنها شورا و ستادی که در این باره تصمیم‌گیری قطعی می‌کند، ستاد ملی مبارزه با کرونا است و سازمان سینمایی به تنها امکان و قدرت تصمیم‌گیری در این زمینه را ندارد و بعد از اعلام رسمی ستاد ملی می‌تواند در حدود اختیارش عمل کند.»

■ **احسان خواجه‌امیری، تیزرآر سریال «چشم‌مهندس ۲»** را که در ماه رمضان از شبکه دویشخ خواهد شد، می‌خواند این سریال در مراحل فنی قرار دارد و فرهاد قائمیان، کلرمان تقی، ثریا قاسمی، روزبه حصار، سعید کریمی، مهشید جواد، کلوه سماک باشی و فریاز هنمایان زنگران آن هستند.

■ **نت‌گپ‌های یونسکوپی با رویکرد ایجاد آگاهی فرهنگی از امروز آغاز می‌شودو اهالی فرهنگ با موضوعات فرهنگی و هنری در بخش زنده اینستاگرام حاضر می‌شوند.** اصغر دادبه، عبدالحمود رضوانی، بهاء‌الدین خرمشاهی، ایرج شهبازی، مهدی ماحوزی و لیلی انور از میهمانان این گپ‌ها هستند و نخستین روز آن با صدای علی خدایی از ساعت ۲۱ و ۳۰ دقیقه، جرایمی شود. علاقه‌مندان می‌توانند این گپ‌ها را در اینستاگرام کمیسین ملی یونسکو- ایران ببینند.

■ **خانه موسیقی ایران به‌دلیل شیوع بحران کرونا و بحران پیش آمده در بیانه‌ای بر مطالبات صنفی هنرمندان در شرایط بحران شیوع ویروس کرونا وادغدغه معیشتی جدی اهالی موسیقی تأکید کرد** و خواستار حمایت بیشتر وزارت ارشاد از هنرمندان و موسیقیدانان فعالی که در شرایط فعلی بیکار شده و در مضایق شدید مالی و اقتصادی گرفتارند شد.

■ **سازمان تنظیم مقررات صوت و تصویر فراگیر در فضای مجازی (ساترا) اعلام کرد، اگر فیلم‌های سینمایی در رسانه‌های صوت و تصویر داخلی به‌تغییر انحصاری اکران شوند، می‌توانند از ظرفیت تبلیغات در صداوسیما بهره‌مند شوند.**

■ **فیلم سینمایی «بی‌گاه»** به کارگردانی پویا آشتیاردی برنده جایزه بهترین فیلم بخش سینمای جهان جشنواره بین‌المللی فیلم کانزاس سیتی آمریکا شد. این فیلم در بخش فیلم‌های بلند سینمای جهان این جشنواره شرکت کرده بود و قرار است پس از بازگشایی سینماها در گروه هنر و تجربه اکران شود.